

TANTÁRGYI ADATLAP

1. Adatok a képzési programról

1.1. Felsőoktatási intézmény	Partiumi Keresztény Egyetem
1.2. Kar	Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
1.3. Tanszék	Humántudományi Tanszék
1.4. Tanulmányi terület	Neveléstudományok
1.5. Képzési szint	BA (alapképzés)
1.6. Szak	Az óvodai és az elemi oktatás pedagógiája

2. A tantárgyra vonatkozó adatok

2.1. A tantárgy neve	<i>Alternatív pedagógiák</i>
2.2. A kurzust oktató tanár	dr. Bordás Andrea
2.3. A szeminárium oktató tanár	Habinyák Erzsébet
2.4. Évfolyam	III.
2.5. Félév	5
2.6. Számonkérés módja	Folyamatos értékelés, projekt
2.7. A tantárgy típusa	Szaktantárgy

3. Becsült tanulási idő

3.1. Heti óraszám	2	3.2. kurzus	1	3.3. szem./labor	1
3.4. A tantervben szereplő összes óra	28	3.5. kurzus	14	3.6. szem./labor	14
A tanulási idő megoszlása					Órák
Tankönyv, könyvészeti forrás, jegyzet alapján történő tanulás					5
További dokumentáció a könyvtárban, elektronikus felületeken, vagy terepen					5
Szeminárium/labor feladatok elvégzés, referátumok, portfóliók, esszék					5
Tutorális tevékenységen való részvétel					5
Vizsga					5
Más tevékenységek					
3.7. Az egyéni (nem tantervben szereplő) tanulás óraszám					22
3.8. Teljes félévi óraszám (tantervi és egyéni)					50
3.9. Kreditek száma					2

4. Tantárgyi előfeltételek (ha szükséges)

4.1. tantervi, kurrikuláris	
4.2. kompetenciákhoz kapcsolódó	

5. Feltételek (ha szükséges)

5.1. a kurzustartás feltételei	- felszerelt tanterem (laptop, projektor, internet)
5.2. a szeminárium/labor tartásának feltételei	- felszerelt tanterem (laptop, projektor, internet), mozgatható asztalok csoportos, kiscsoportos tevékenységhez

6. A tantárgy révén megszerzett sajátos kompetenciák

6.1. Szakmai kompetenciák	C2 Az oktatási és nevelési folyamat konkrét tevékenységeinek megvalósítása az általános iskolai és óvodai oktatásban; C3 Az iskoláskor előtti/óvodáskorú gyermekek tanulási folyamatainak, eredményeinek és fejlődésének értékelése; C4 Az óvodás/kisiskolás gyermekek csoportjának, az oktatási folyamatnak és a célcsoport életkorára jellemző tanulási/társadalmi integrációs tevékenységeknek a vezetői megközelítése; C6 Önértékelés és a szakmai gyakorlat folyamatos fejlesztése, valamint a szakmai előmenetel.
6.2. Transzverzális kompetenciák	CT1 A neveléstudományi szakemberekre jellemző, explicit értékválasztásokon alapuló szakmai etikai elvek és szabályok alkalmazása; CT2 Hatékony együttműködés szakmai interdiszciplináris munkacsoportokban, a neveléstudományok területén a projektek és programok fejlesztésére jellemző módon; CT3 Az egész életen át tartó tanulás hatékony módszereinek és technikáinak alkalmazása a képzés és a folyamatos szakmai fejlődés érdekében.

7. A tantárgy célkitűzései (a megszerzett kompetenciákhoz kapcsolódóan)

7.1. Általános célok	Az elsajátított információk felhasználása az oktatási jelenségek elemzése és értelmezése során, A tantárgyra jellemző értelmező és magyarázó fogalmak meghatározása és magyarázata. A múlt és a jelen reformpedagógiai törekvéseinek áttekintése, a jelen alternatív pedagógiáinak feltérképezése. Az pedagógiai szemlélet tágitása a ma Romániában (Bihar megyében) és Magyarországon alternatív pedagógiai koncepció alapján működő óvodák, iskolák életébe való betekintés révén.
7.2. Sajátos célok	A hagyományos pedagógia - alternatív pedagógia, oktatás, alternatív pedagógia közötti összefüggések magyarázata Az alternatív iskolák szerepének magyarázata az oktatásban a XX-XXI. században. Az alternatív pedagógiák alapfogalmainak meghatározása/magyarázata. Az egyes alternatív pedagógiai irányzatok sajátosságainak megismerése Az alternatív pedagógiai irányzatok kritikai elemzése Az alternatív pedagógiákban használt startégiák, módszerek, eszközök, szervezési formák adaptálási, alkalmazási képességének fejlesztése

8. Tantárgy tartalom

8.1. Kurszus (előadás)	Oktatási módszerek	Megjegyzések
1. Téma: A reformpedagógiai koncepciók kibontakozásának történeti háttere. A reformpedagógia fejlődésének első szakasza Kulcsfogalmak: radikális neveléskritika, reformiskolai törekvések, reformpedagógia, alternatív pedagógia, alternatív iskola, New School iskolamodell, művészetpedagógia, természettudományos-biológiai antropológiai koncepciók, munkaiskola, a Rousseau Intézet pedagógiája, a tevékeny iskola	Előadás, magyarázat, demonstrációs példa, irányított beszélgetés, alternatív pedagógiai tanulmányok elemzése/vita	2
2. Téma: A Montessori-iskola: a nevelés mint az önfejlődés elősegítése Kulcsfogalmak: egyéni fejlődést biztosító tanulásszervezési módok, egyénre szabott értékelés, 3. Téma: A reformpedagógia fejlődésének második	Előadás, magyarázat, demonstrációs példa, irányított beszélgetés, alternatív pedagógiai tanulmányok elemzése/vita	2

szakasza Kulcsfogalmak: közösségi iskolakoncepciók, Waldorf-pedagógia, Freinet-pedagógia, Dalton-terv iskola, az antiautoriter nevelés, Jena-plan iskola, a képességek szabad kibontakozása, kísérletező ismeretszerzés, az önkifejezés szabadsága, közösségi élet, természetközelség, beszélgetőkör, projekt-módszer, Freinet-technikák		
4. Téma: Summerhill Kulcsfogalmak: koedukáció, magánórák, életközösség, a szabadság pedagógiája	Előadás, magyarázat, demonstrációs példa, irányított beszélgetés, alternatív pedagógiai tanulmányok elemzése/vita	2
5. Téma: Dalton-terv és a Jena-terv iskola Kulcsfogalmak: egyéni fejlődés, tervezés, csoportmunka, az én belső növekedés, alapelvek, kommunikáció, informális tanítás, heti tervezés, nyitott osztályterem, inkluzív gondolkodás, az iskola humanizálása, gyerek-antropológia, kritikai gondolkodás,	Előadás, magyarázat, demonstrációs példa, irányított beszélgetés, alternatív pedagógiai tanulmányok elemzése/vita	2
6. Téma: A reformpedagógia fejlődésének harmadik szakasza Kulcsfogalmak: alternatív iskolák, amerikai iskolakritika, társadalomkritika, nyílt oktatás, a szabad(elvű) nevelés, a szabadság pedagógiája	Előadás, magyarázat, demonstrációs példa, irányított beszélgetés, alternatív pedagógiai tanulmányok elemzése/vita	2
7. Téma: Humanisztikus Kooperatív Tanulásszervezés, Projektpedagógia Kulcsfogalmak: a csoportmunka, kooperatív tanulás, nyílt oktatás, projektszemlélet, pedagógiai projekt, projektorientált oktatás	Előadás, magyarázat, demonstrációs példa, irányított beszélgetés, alternatív pedagógiai tanulmányok elemzése/vita	2
8.2. Szeminárium	Oktatási módszerek	Megjegyzések
1. A szemináriumok megszervezése		
2. A Montessori iskola A hallgató feladatai: - hallgatók bemutatója, speciális alternatív pedagógiai szakirodalom, tanulmányok olvasása, megbeszélése - az előadást követő beszélgetés irányítása, a beszélgetésben való aktív részvétel - a tárgyalt alternatív pedagógia sajátos gyakorlatainak, feladatainak, eszközeinek megszervezése/kipróbálása	Csoportos tevékenységek, vita, esettanulmányok kidolgozása/előadása/elemzése, tudományos közlemények elemzése/vita	
3. A Waldorf Óvoda, Iskola A hallgató feladatai: - a látogatásra való felkészülés, a speciális alternatív pedagógiai szakirodalom olvasása - a látogatás utáni beszélgetés irányítása, a beszélgetésben való aktív részvétel - reflektív megfigyelő esszé készítése	Csoportos tevékenységek, vita, esettanulmányok kidolgozása/előadása/elemzése, tudományos közlemények elemzése/vita	
4. Freinet pedagógiája A hallgató feladatai: - hallgatók bemutatója, speciális alternatív pedagógiai szakirodalom, tanulmányok olvasása, megbeszélése - az előadást követő beszélgetés irányítása, a beszélgetésben való aktív részvétel - a tárgyalt alternatív pedagógia sajátos gyakorlatainak, feladatainak, eszközeinek megszervezése/kipróbálása	Csoportos tevékenységek, vita, esettanulmányok kidolgozása/előadása/elemzése, tudományos közlemények elemzése/vita	
5. A Lépésről lépésre program	Csoportos tevékenységek, vita,	

A tanuló feladatai: - a látogatásra való felkészülés, a speciális alternatív pedagógiai szakirodalom olvasása - a látogatás utáni beszélgetés irányítása, a beszélgetésben való aktív részvétel - reflektív megfigyelő esszé készítése	esettanulmányok kidolgozása/előadása/elemzése, tudományos közlemények elemzése/vita	
6. Igazgyöngy A hallgató feladatai: - hallgatók bemutatója, speciális alternatív pedagógiai szakirodalom, tanulmányok olvasása, megbeszélése - az előadást követő beszélgetés irányítása, a beszélgetésben való aktív részvétel - a tárgyalt alternatív pedagógia sajátos gyakorlatainak, feladatainak, eszközeinek megszervezése/kipróbálása	Csoportos tevékenységek, vita, esettanulmányok kidolgozása/előadása/elemzése, tudományos közlemények elemzése/vita	
7. A Kincskereső Iskola A hallgató feladatai: - hallgatók bemutatója, speciális alternatív pedagógiai szakirodalom, tanulmányok olvasása, megbeszélése - az előadást követő beszélgetés irányítása, a beszélgetésben való aktív részvétel - a tárgyalt alternatív pedagógia sajátos gyakorlatainak, feladatainak, eszközeinek megszervezése/kipróbálása	Csoportos tevékenységek, vita, esettanulmányok kidolgozása/előadása/elemzése, tudományos közlemények elemzése/vita	

Szakirodalom:

Báthory Zoltán (1992): *Tanulók, iskolák, különbségek. Egy differenciális tanulásmélet vázlata*, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.

Bodoni Ágnes (2012): *Reformpedagógia: Pedagógusi kompetenciák fejlesztése reform- és alternatív pedagógiai módszerek segítségével*. Ábel, Kolozsvár

Falus Iván (1998): *Didaktika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Fóti Péter: A hiányzó láncszem. Közvetlen demokrácia és autonómia az angliai Summerhill iskolában. Tanítani Online http://www.tani-tani.info/082_foti

Fóti Péter: Neil öröksége http://www.tani-tani.info/neill_oroksege

Fóti Péter: Summerhill. Tanít-tani Online http://www.tani-tani.info/summerhill_majdnem

Gabnai Katalin (2001): *Drámajátékok: bevezetés a drámapedagógiába*. Helikon, Bp.

Gáspár László (1999): *Neveléstörténet problémátörténeti alapon*. OKKER, Bp.

Gombocz János – Trecsényi László (2007): *Változatok a pedagógiára*. Okker Kiadó, Budapest.

Kereszty Orsolya (2008): Új utak, szemléletmódok, módszerek a pedagógiában. Kaposvári Egyetem Pedagógiai Főiskolai Kara, Kaposvár

Klein Sándor – Sopornyai Dóra (szerk.) (2011): *A tanulás szabadsága Magyarországon : alternatív pedagógiai irányzatok, iskolák, tanárok, tantárgyak*. Edge 2000, Budapest

Micklné Dévényi Mária – Keményné Forró Andrea (2001): *Próbáld meg Te is!: a Jena-plan alkalmazása az általános iskola alsó tagozatában: projektek, didaktikai játékok*. Eötvös J. Kvk.

Montessori Maria (2002): *A gyermek felfedezése*. Cartaphilus, Budapest

Nahalka István (2006) (szerk): *Hatékony tanulás*. A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése sorozat, Bölcsész Konzorcium, Budapest

Nanszákné Cserfalvi Ilona (szerk)(1994): *Alternatív pedagógiák: szöveggyűjtemény*. Nevelésért Szövetség, Debrecen

Németh András – Ehrenhard Skiera (1999): *Reformpedagógia és az iskola reformja*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Németh András (1998): *A reformpedagógia múltja és jelene*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Orbán Józsefné (2009): *A kooperatív tanulás: szervezés és alkalmazás : kooperatív tanulási és tanulásirányítási segédanyag tanítóknak, tanároknak, tanárjelölteknek*. Pécs: Orbán & Orbán Bt.

Pukánszky Béla – Zsolnai Anikó (1998): *Pedagógiák az ezredfordulón: szöveggyűjtemény*. Eötvös J. Kvk. Budapest

Rudolf Steiner (1992): *A gyermek nevelése szellemtudományi szempontból*. Biczó I. Bp.

Rudolf Steiner (1994): *Életutam*. Genius, Bp
Vekerdy Tamás (2005). *Másféle iskolák: talán a Waldorf?* Saxum, Bp
Vekerdy Tamás 2001. *Gyerekek, óvodák, iskolák*. Saxum, Bp

9. A tantárgy tartalmának egyezése a szakhoz kapcsolódó területen a tudományos közösség, a szakmai szövetségek és a munkaadók elvárásaival

A tantárgy tartalma összhangban van az egyetem előtti oktatásra vonatkozó hatályos normatív jogszabályokkal, a tudományos normákkal és a felsőoktatási képesítések nemzeti jegyzékében meghatározott szabványokkal. A tantárgy tartalma összhangban van a pedagógiai kutatáselmélet és módszertan hazai és külföldi képviselői által relevánsnak tartott információkkal.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1. Értékelés módja	10.2. Értékelési módszer	10.3. Súly (%) a végső jegyben
10.4. Kurzus	Jelenlét 50%	Projekt	33%
10.5. Szeminárium	Jelenlét 80%	Folyamatos aktivitás Készülés a szemináriumi témákból	66%
10.6. Minimálisan elvárt teljesítmény:			

Kitöltés dátuma

A kurzust tartó oktató aláírása

A szemináriumot tartó oktató aláírása

2024. szeptember 2.

Dr. Bordás Andrea

drd. Habinyák Erzsébet

Tanszéki jóváhagyás dátuma:

A tanszékvezető aláírása: